

Diakonissa-
laitos

Perheiden parissa

Kummiperhetoimintaa
ukrainalaisperheiden kanssa

Perheen opas

MITÄ kummiperhetoiminta ukrainalaisten lapsiperheiden parissa ON?

Diakonissalaitoksen Perheiden parissa-toiminta on vapaaehtoistoimintaa, jossa toisiinsa tutustuvat suomalainen tai suomea puhuva perhe ja ukrainalainen perhe. Suomea puhuva perhe voi olla rakenteeltaan millainen vain (yhden hengen talous, pariskunta, lapsiperhe, uusperhe.) mutta ukrainalaisperheistä toimintaa tarjotaan ensisijaisesti lapsiperheille. Tämä sen vuoksi että monet muut järjestöt järjestävät vapaaehtoistoimintaperusteista toimintaa ja tukea joko vanhemmille tai lapsille. Koko perheelle suunnattua toimintaa on vähemmän. **Haluamme tarjota tätä toimintaa niille, jotka haluavat osallistua nimenomaan perheenä.**

Toiminnassa mukaan tulevat suomalaiset vapaaehtoisperheet valmennetaan ja haastatellaan. Ukrainalaiset perheet saavat myös tietoa toiminnasta sekä heidät haastatellaan ennen toimintaan mukaan lähtemistä. Haastatteluiden jälkeen Perheiden parissa työntekijät etsivät toisilleen parhaiten sopivat perheet ja heidät saatetaan yhteen matchingissä. Tämän jälkeen perheet tapaavat toisiaan, yleensä noin 1–4 kertaa kuussa omien aikataulujensa mukaan. Tapaamiset sovitaan suoraan perheiden kesken. Perheet voivat viettää aikaa toistensa luona, käydä ulkoilemassa tai tutustua lähialueeseen. Toiminnasta ei makseta palkkiota kummallekaan osapuolelle ja toiminta pohjaa molempien vapaaehtoisuuteen ja omaan haluun tutustua.

Perheiden parissa-työntekijät tarjoavat vapaaehtoisille matkan varrella tukea mm. kuulumissoittojen, vertaispiirien, lisävalmennusten ja yhteisen tekemisen merkeissä.

Olemme koonneet tähän oppaaseen uudelle kummiperheelle toimintaan liittyvää tietoa sekä vinkkejä kummiperheenä toimimisen tueksi. Kaikissa kysymyksissä voit aina myös ottaa yhteyttä Perheiden parissa-työntekijään.

Kiitos, kun olet mukana!

Kummisuhde

- Ainut- ja erityislaatuinen – jokainen kummiperhe on omanlaisensa, samoin ukrainalaisperhe. Mitään ihannetta ei ole!
- Perustuu vapaaehtoisuuteen
- Tyypillistä emotionaalinen sitoutuminen
- Kummiperhe voi auttaa ja tukea löytämään vastauksia - ei yritä ratkaista pulmia toisen puolesta.
- Kummi ei ole ammattilainen, vaan tavallinen kansalainen. Aito kiinnostus toisen kanssa ajanviettämiseen riittää

Kummi EI ole terapeutti, opettaja, sosiaalityöntekijä tai viranomainen, vaan vapaaehtoinen kansalainen.

MITÄ ON KULTTUURI?

- Kulttuuria ovat mm. tavat, arvot, normit, uskomukset, kieli, viestintätyyli, instituutiot, ruokakulttuuri, taide...
- Toiminnassa kulttuuri tulee lähelle, arjen kautta tutuksi puolin ja toisin. Ukrainalaiset voivat nähdä miten suomalaiset viettävät aikaa tai käyttävät yhteiskunnan palveluita. Samalla suomalaiset tutustuvat ukrainalaiseen kulttuuriin.
- Esimerkiksi ruoan laitto yhdessä tai kartan tutkiminen mistä kukakin on kotoisin, on kiinnostavaa ja kivaa yhdessä tekemistä!

Kummisuhteen ONNISTUMISEN EDELTYKSIÄ on mm.

- Molemmat perheet ovat riittävän motivoituneita
- Ei akuutteja mielenterveys- tai päihdeongelmia
- Elämäntilanne sallii tavoitteellisen, tulevaisuuteen suuntaavan vuorovaikutuksen
- Molemmat perheet pystyvät sitoutumaan säännöllisiin tapaamisiin
- Perheet ovat sovussa ajatuksen kanssa, että yhteistä kieltä ei välttämättä löydy toiminnan aloituksen alkuvaiheessa
- Suhde on riittävän pitkäaikainen
- Molemminpuolinen joustavuus ja ymmärtäväisyys

Kummitoiminnan PELISÄÄNNÖT

- Molemminpuolinen vapaaehtoisuus
- Molemminpuolinen sitoutuminen
- Luottamuksellisuus ja vaitiolovelvollisuus
- Suvaitsevaisuus, tasa-arvoisuus ja puolueettomuus
- Yksityisyyden kunnioitus: (huomioi yksityisyys myös sosiaalisessa mediassa)

Kummiperhe EI VOI ottaa vastaan tai lainata rahaa.

VAITIOLOVELVOLLISUUS VAPAAEHTOISTOIMINNASSA

- Vaitiolovelvollisia ovat kaikki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäjän tai tuottajan palveluksessa olevat, samoin kuin luottamustehtävää hoitavat henkilöt. Vaitiolovelvollisuus koskee myös harjoittelijoita, avustavaa henkilökuntaa sekä **vapaaehtoisia ja tukihenkilöitä**.
- Henkilöstöllä on lupa poiketa vaitiolovelvollisuudesta ainoastaan alle 18-vuotiaiden lasten kohdalla (lastensuojelulaki) tai saadessaan tietää, että suunnitteilla on rikos (rikoslaki).
- Vaitiolovelvollisuus on yksi vapaaehtoistoiminnan peruspilareista; vapaaehtoinen on vaitiolovelvollinen vapaaehtoistyössä kohtaan asioista. Myös sen päättymisen jälkeen.
- Pulmatilanteessa vapaaehtoisella on oikeus ja velvollisuus keskustella asiasta ammattilaisen kanssa **eli esimerkiksi Perheiden parissa-työntekijän kanssa**.
-

MISTÄ ET VOI PUHUA:

- Ystäväperheen nimistä, sairauksista tai muista perheen henkilökohtaisista asioista

MISTÄ VOIT PUHUA:

- Missä toimin kummina
- Mitä teen ystäväperheen kanssa

TUKEA KUMMEILLE

Ystäväperhe ei ole ollut yhteydessä meihin, onkohan kaikki hyvin?

Perheiden parissa-työntekijät tarjoavat perheille tukea mm. puhelimitse, sähköpostilla ja järjestämällä vertaisryhmiä kummeille.

Lapset eivät oikein tule toimeen keskenään, mitähän tässä voisi tehdä?

Perheiden parissa-työntekijä on tukenasi, jos kohtaat...

- vääränlaisia, epärealistisia odotuksia
- rajojen ylittämistä
- lupauksen rikkomista
- liikaa kuormittumista, turhautumista
- vuorovaikutusongelmia
- kummissuhteen vääristymistä
- Haluat päättää suhteen

Ota rohkeasti yhteyttä - olemme sinua varten!

Löydät ajantasaiset yhteystiedot osoitteesta

<https://www.hdl.fi/perheiden-parissa/>

Voinkohan kysyä perheeltä asioita heidän kotimaastansa, vai tekeekö kysymykseni kipeää tai onkohan se loukkaavaa?

Ymmärsiköhän he ihan oikein, mitä tarkoitimme? Toivottavasti he eivät ole suuttuneet!

Vinkkejä SELKOKIELELLÄ keskustelemiseen

- Puhu yhdestä asiasta kerrallaan
- Puhu lyhyesti ja vältä pitkiä sanoja – usein lyhyys on selkeyttä
- Käytä pääasiassa jokapäiväisiä puhekielen sanoja
- Korosta viestisi ydinsanoja ja äännä tavallista selkeämmin
- Puhu hitaasti, mutta älä luonnottomasti
- Käytä ilmeitä ja eleitä korostamaan puhettasi, sekä tarvittaessa muita puhetta tukevia keinoja esim. piirtämistä ja kuvia
- Jos käytät abstrakteja tai vaikeaksi tietämiäsi sanoja, selitä ne
- Käytä kielikuvia tai sanontoja varoen, ja selitä ne tarvittaessa
- Vältä monimutkaisia rakenteita (lauseenvastike, partisiippi, passiivi)

Esim: Juostuaan pysäkille Heidi oli hengästynyt.

> *Heidi juoksi pysäkille. Siksi hän hengästy.*

- Tarkista, että tulit ymmärretyksi, ja että olet tulkinnut toisen puhetta oikein
- **Käytä aikuisten kanssa aikuisten kieltä myös selkokieltä puhuessasi.**

Lähde: Kartio, Johanna (toim.) 2010: Selkokieli ja vuorovaikutus.

LAPSET osana Perheiden parissa- kummiperhetoimintaa

Perheiden parissa toiminta on tarkoitettu vapaaehtoistoiminnaksi koko perheelle. Lasten ajatuksia ja mielipiteitä on hyvä kuulla jo ennen toimintaan osallistumista sekä pitkin kummiuden matkaa.

Vanhempana voit käsitellä lapsen kanssa seuraavia asioita:

Ennen toimintaa ja toiminnan alussa voi:

- Keskustella yhdessä lapsen kanssa siitä, miksi ihmisiä saapuu Suomeen (ikätaaso huomioiden)
- Keskustella lapsen kanssa kummiperhetoiminnasta, mitä se tarkoittaa
- Pohtia yhdessä, miten teidän perheenne voisi auttaa tai tukea ystäväperhettä
- Pohtia yhdessä miltä voisi tuntua yhdessäolo silloin, kun ei ole yhteistä kieltä

Toiminnan alkamisen jälkeen voi:

- Kysyä lapselta aina silloin tällöin miten yhteiset leikit ovat sujuneet
- Jos leikeissä on haastetta tai leikit ei suju, keskustelkaa yhdessä asiasta ja miettikää miten yhdessäolo sujuisi paremmin

Lasten kanssa käytävän keskustelun tukena voi käyttää kummeille valmennuksessa jaettua materiaalia!

Hmmm..., mitä tehtäisiin YSTÄVÄPERHEEN KANSSA?

- Kahville, taidenäyttelyyn, elokuvaan, konserttiin?
- Yhdessä tekeminen: ruuanlaitto, leipominen, liikunta, kädentaidot, marjastus, ulkoilu, metsäretki...
- Suomen kielen harjoittelu: uusien sanojen opettelu, keskusteluharjoitukset.
- Tiedon etsintä esim. opiskelupaikoista, työpaikoista, palveluista.
- Tutustuminen uusiin paikkoihin: lähiympäristö, Helsingin keskusta, päiväretkelle Suomenlinnaan?
- Tekemistä yhdessä lasten kanssa: Piirtäminen, maalaaminen, pelit, legot, satujen lukeminen, leikkipuistoon, kirjastoon, museoihin, kotieläintiloille.

TEKEMISTÄ LASTEN KANSSA

Ilmaisia tai edullisia retkikohteita pk-seudulla:

HELSINKI

Seurasaari

Mustikkamaan uimaranta

Annantalon lasten ja nuorten
Taidekeskus

Annalan huvila

Lammassaari

Talvipuutarha

Haltialan kotieläintila

Falkullan kotieläintila

Keskustakirjasto Oodi

Helsingin kaupungin museon Lastenkaupunki

Helsingin Talvipuutarhassa voi ihastella kasveja ja syödä omia eväitä.

ESPOO

Museo Leikki, lelun ja leikin museo
Tapiolassa, WeeGee-näyttelykeskuksen toisesta kerroksesta löytyy lasten unelmien museo: Lelumuseo Hevosenkengä. Museo jossa saa leikkiä, mutta joka tarjoaa myös katsauksen lelujen historiaan ja nostalgiaa aikuisille. Tämä paikka on Pienten Helsingin taustatiimin yksi sadepäivien pelastaja, esimerkiksi arkisin täällä on usein rauhallista pienille leikkijöille.

Lelumuseo Hevosenkengässä
Espoossa voi tutustua leluihin,
peleihin ja leikkeihin ja niiden

Luontotalo Villa Elfvik

Luontotalo Villa Elfvik Laajalahden luonnonsuojelualueen laidalla on paitsi upea jugend-huvila niin myös Espoon kaupungin luontotalo, jossa järjestetään mm. tapahtumia ja erilaisia näyttelyitä, opastuksia ja lasten luontokasvatusta. Elfvikin maisemissa on helppokulkuisia luontopolkuja, paljon ihmeteltävää ja kaislikossa lintutorneja, joista voi bongailla lintujen lisäksi kesäkaudella Laajalahdella maisemanhoitotöissä olevia kyyttö-lehmiä.

VANTAA

Viherpaja (Vantaa) – salainen japanilainen puutarha erikoisessa ympäristössä

Lentomuseo Finnish Aviation museum

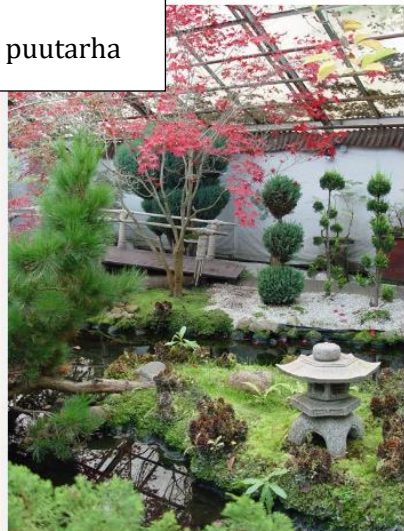
Fazerin vierailukeskus

Koiramäen pajutalli

Kuusijärven ulkoilualue

Tammiston luonnonsuojelualue

Vantaan Viherpajassa sijaitsee uskomattoman kaunis japanilainen puutarha

MUUTA YHTEISTÄ TEKEMISTÄ:

Luontobingo / bongatka esim. kevään tai eri vuodenaikojen merkkejä

Leipominen

Peli-ilta (lautapelit, muistipelit)

Askartelu

Tutkailkaa karttaa – mistä olette kotoisin? Mistä vanhempanne?

Leikatkaa kuvia lehdistä. Voitte vaikka leikata eri ruokien ja tavaroiden kuvia ja perustaa kaupan!

Tehkää satukirja tai useampi. Kirjaksi taitetaan muutama A4-koon paperi ja niitataan yhteen. Lapsi piirtää kuvat ja kertoo, mitä sadussa tapahtuu. Muistakaa jättää tekstille oma tilansa. Vanhempi kirjoittaa sadun muistiin.

MUISTIINPANOJA
